

FORTEPIJONO INSTRUMENTAS

I SKYRIUS MUZIKAVIMAS

1. Muzikavimas fortepijonu – pagrindinis privalomo branduolio dalykas Mokyklos įgyvendinamoje pagrindinio formalų švietimą papildančio ugdymo programoje.

2. Fortepijono instrumento dalyko (toliau – Dalykas) paskirtis – tobulinti muzikavimo fortepijonu įgūdžius.

3. Dalyko tikslas – puoselėjant mokinio individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia kūrybiškumui atsiskleisti.

4. Dalyko uždaviniai:

4.1. gilinti muzikinius gebėjimus ir kūrybiškumą;

4.2. tobulinti instrumento valdymo įgūdžius;

4.3. skatinti emocinius, kūrybinius išgyvenimus ir aktyvų dalyvavimą muzikinėje veikloje.

5. Dalyko mokymosi organizavimas:

5.1. muzikavimo fortepijonu programos mokymo trukmė – 4 metai;

6. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – muzikavimo technikos įvaldymas.	
Nuostata – tobulinti muzikos kūrinių atlikimo gebėjimus.	
Esminis gebėjimas – tobulinti atlikimo techniką, atliekant vis sudėtingesnę repertuarą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Atlikti sudėtingesnius muzikinius kūrinius.	1.1.1. Tikslingai vartoti ir paaiškinti muzikos kalbos priemones; 1.1.2. naudoti teisingą aplikatūrą, alteraciją, gebėti paaiškinti nuorodas; 1.1.3. įvardyti kūrinio formos elementus.
1.2. Tobulinti garso išgavimo įgūdžius.	1.2.1. Naudoti ir gebėti paaiškinti garso išgavimo būdus; 1.2.2. naudoti ir gebėti paaiškinti muzikos instrumento galimybes formuojant kokybišką garsą.
2. Veiklos sritis – muzikos kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – suprasti ir išraiškingai atlikti sudėtingesnę muzikinę tekstą.	
Esminis gebėjimas – atliekant kūrinį taikyti muzikos kūrinių atskleidimo išraiškos priemones.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Išraiškingai atlikti skirtingų žanrų kūrinius.	2.1.1. atpažinti ir nustatyti kūrinių žanrą, tinkamai jį interpretuoti; 2.1.2. apibūdinti atliekamo kūrinio formą; 2.1.3. stengtis kuo tiksliau atlikti kūrinio faktūros reikalavimus (ritmas, garsas, štrichai); 2.1.4. apibūdinti ir perteikti atliekamų kūrinių emocijas 2.1.5. demonstruoti kūrybiškumą, savarankišką mąstymą, sprendžiant kylančius meninius uždavinius.
2.2. Lavinti skaitymo iš lapo įgūdžius.	2.2.1. savarankiškai analizuoti ir atlikti nežinomą muzikinį tekstą.

2.3. Improvizuoti ir kurti muzikines kompozicijas.	2.3.1. žinoti improvizavimo ir komponavimo principus; 2.3.2. išskirti muzikos kūrimo priemones ir būdus; 2.3.3. pristatyti savo kūrybinę idėją ir jai įgyvendinti pasirinktas muzikos išraiškos priemones; 2.3.4. gebėti užrašyti ir viešai atlikti savo kūrinį.
3. Veiklos sritis – muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje.	
Esminis gebėjimas – viešai atlikti muzikinius kūrinius klausytojams.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Dalyvauti mokyklos koncertuose ir kituose kultūriniuose muzikiniuose renginiuose, festivaliuose, konkursuose ir kt.	3.1.1. atlikti pasirinktą ar numatytą programą mokyklos ar rajono renginiuose; 3.1.2. tinkamai elgtis scenoje; 3.1.3. žinoti konkursų, festivalių paskirtį, reikalavimus ir juos vykdyti.
3.2. Vertinti savo ir kitų pasirodymus.	3.2.1. sugebėti apibūdinti ir vertinti savo ar draugų atlikimą (išskiriant privalumus ir trūkumus); 3.2.2. žinoti, stebėti ir vertinti aplinkoje vykstančius muzikinius reiškinius.

7. Turinio apimtys:

7.1. 5 klasė (pagrindinio ugdymo pirmieji metai):

7.1.1. Grojimo muzikos instrumentu įgūdžių įvaldymas:

7.1.1.1. toliau tobulinami fortepijono technikos įgūdžiai, poreikis muzikuoti, didesnę dėmesį skiriant muzikiniam kūrinio išpildymui, kūrinių atlikimo technikos, įvairių štrichų lavinimui ir tobulinimui; įvairių stilių ir epochų kompozitorių kūrinių meninio turinio suvokimo ir jo atskleidimo formavimui; kūrinių formos, muzikinės kalbos, frazavimo, pedalizacijos ir kitų išraiškos priemonių analizavimas ir taikymas.

7.1.1.2. Mokytojas mokymo metodus, mokymosi veiklas parenka ir organizuoja taip, kad mokymas atitiktų mokinių patirtį, gebėjimus, polinkius, mokymosi stilių, pasirengimą mokytis, turimus išteklius ir priemones.

7.1.2. Muzikos kūrinių interpretavimas:

7.1.2.1. didelis dėmesys skiriamas išmoktų štrichų įtvirtinimui, garso kokybės tobulinimui, artikuliacijos, atlikimo technikos gerinimui, muzikiniam frazavimui, dinaminiam kūrinio atlikimui, muzikinės saviraiškos galimybių formavimui.

7.1.2.2. 5 klasėje mokiniai išmoksta groti 1-2 stambios formos kūrinius, 1-2 polifoninius kūrinius, 3-4 skirtingo charakterio pjeses, 3-4 etudus arba techniką lavinančius pratimus, diezines, bemolines mažorines ir minorines gamas iki 4 - 5 ženklų 4 oktavų ribose.

7.1.3. Muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

7.1.3.1. I pusmetį visi mokiniai dalyvauja Adventiniame koncerte tėvams, II pusmetį - akademiniam koncerte, kuriame atmintinai atlieka 2 kūrinius - polifoninį arba stambios formos kūrinį ir etiudą arba pjesę.

7.1.3.2. Sudaromos sąlygos mokiniams dalyvauti įvairiuose viešuose mokyklos renginiuose, šalies ir tarptautiniuose festivaliuose bei konkursuose.

7.2. 6 klasė (pagrindinio ugdymo antrieji metai):

7.2.1. Grojimo muzikos instrumentu įgūdžių įvaldymas: toliau tobulinamas kūrinių atlikimo technikos, įvairių štrichų lavinimas; įvairių stilių ir epochų kompozitorių kūrinių meninio turinio suvokimo ir jo atskleidimo formavimas; kūrinių formos, muzikinės kalbos, frazavimo, pedalizacijos ir kitų išraiškos priemonių taikymas.

7.2.2. Muzikos kūrinių interpretavimas: 6 klasėje mokiniai išmoksta groti 1 - 2 stambios formos kūrinius, 1 - 2 polifoninius kūrinius, 3 - 4 skirtingo charakterio pjeses, 3 - 4 etudus, diezines, bemolines mažorines ir minorines gamas iki 5 - 6 ženklų 4 oktavų ribose.

7.2.3. Muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

7.2.3.1. I pusmetį visi mokiniai dalyvauja Adventiniame koncerte tėvams, II pusmetį - akademiniame koncerte, kuriame atmintinai atlieka 2 kūrinius - polifoninį arba stambios formos kūrinių ir etiudą arba pjesę.

7.3. 7 klasė (pagrindinio ugdymo tretieji metai):

7.3.1. Grojimo muzikos instrumentu įgūdžių įvaldymas: toliau tobulinami atlikimo ir kūrybiniai gebėjimai, naudojantis įvairiomis raiškos priemonėmis ir atlikimo technikomis; formuojamas mokinio mąstymas, nukreiptas į emocionalią, išraiškingą kūrinių interpretaciją. Akcentuojamas kūrinių meninio turinio suvokimas, jo atskleidimas, atliekamo kūrinių vientisumo pajautimas; įvairių stilių ir epochų kompozitorių, kūrinių formos, muzikinės kalbos, frazavimo, pedalizacijos ir kitų išraiškos priemonių analizavimas ir taikymas.

7.3.2. Muzikos kūrinių interpretavimas: 7 klasėje mokiniai išmoka groti 1 - 2 stambios formos kūrinius, 1 - 2 polifoninius kūrinius, 3 - 4 skirtingo charakterio pjeses, 3 - 4 etiudus, diezines, bemolines mažorines ir minorines gamas iki 6 - 7 ženklų 4 oktavų ribose.

7.3.3. Muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: I pusmetį visi mokiniai dalyvauja Adventiniame koncerte tėvams, II pusmetį - akademiniame koncerte, kuriame atmintinai atlieka 2 kūrinius - polifoninį arba stambios formos kūrinių ir etiudą arba pjesę.

7.4. 8 klasė (pagrindinio ugdymo ketvirtieji metai):

7.4.1. Grojimo muzikos instrumentu įgūdžių įvaldymas:

7.4.1.1. akcentuojama emocionali, išraiškinga kūrinių interpretacija, tikslus kūrinių faktūros reikalavimų išpildymas (ritmas, štrichai, aplikatūra), kūrinių stiliaus ir formos supratimas ir perteikimas, mokymasis kurti pagrįstą kūrinių interpretacinį planą, vartojant tinkamiausias muzikos išraiškos priemones;

7.4.1.2. Mokinio mąstymo, nukreipto į kūrinių interpretaciją formavimas, techniško, stilingo įvairių stilių, epochų ir žanrų kūrinių atlikimo ugdymas, muzikavimo instrumentu įgūdžių ir raiškos gebėjimų pritaikymas kultūrinėje veikloje.

7.4.1.3. Mokiniai mokomi vertinti ir įsivertinti, atsižvelgiant į pasiektus rezultatus kelti tolesnio mokymosi tikslus.

7.4.2. Muzikos kūrinių interpretavimas:

7.4.2.1. 8 klasėje mokiniai išmoka groti 1 stambios formos kūrinių, 1 polifoninį kūrinių, 1 - 2 skirtingo charakterio pjeses, 2 - 3 etiudus, diezines, bemolines mažorines ir minorines gamas iki 6 - 7 ženklų 4 oktavų ribose;

7.4.2.2. I pusmetį mokiniai dalyvauja Adventiniame koncerte tėvams;

7.4.2.3. II pusmetyje mokiniai ruošiasi FŠPU pagrindinio ugdymo baigiamajam egzaminui, kuriame atliekama 1 stambios formos kūrinys, 1 polifoninis kūrinys, pjesė arba etiudas (pasirinktinai).

7.4.3. Muzikinė atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje: motyvuoti mokinių aktyviam ir sąmoningam mokymuisi, skatinti mokinius savarankiškai mąstyti, aktyviai bendradarbiauti tarpusavyje ir su mokytoju, giliau ir prasmingiau suvokti kūrinių atlikimą, muzikos priemonių taikymą, skatinti muzikinės veiklos tobulinimą, orientuotą į muzikinės patirties plėtojimą.

8. Mokiniais sudaromos sąlygos dalyvauti įvairiuose viešuose mokyklos renginiuose, šalies ir tarptautiniuose festivaliuose bei konkursuose.

II SKYRIUS ANSAMBLIS

9. Ansamblio dalyko (toliau – Ansamblis) paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir suteikti ansamblinio muzikavimo patirtį.

10. Ansamblio tikslas – puoselėjant individualumą ir prigimtines galias, padėti mokiniams įgyti instrumentinio ansamblinio muzikavimo žinių ir įgūdžių, kurių reikia atsiskleisti kūrybiškumui ir artistiškumui.

11. Ansamblio uždaviniai:

11.1. pažinti ansamblinių kūrinių repertuarą, ugdyti ansamblinio muzikavimo įgūdžius;

- 11.2. ugdyti mokinių artistišumą, kaupiti sceninės kultūros patirtį;
 11.3. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti muzikavimo pamokose įgytas žinias ir gebėjimus;
 11.4. sudaryti galimybes mokinių iniciatyvai ir aktyvumui pasirenkant ansamblio sudėtį ir repertuarą.

12. Ansamblio veiklos sritys:

- 12.1. ansambliško ugdymas;
 12.2. kūrinių interpretavimas ansamblyje;
 12.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

13. Ansamblio mokymosi organizavimas:

- 13.1. ansamblio mokymosi trukmė – 4 metai;
 13.2. ansamblio mokomasi skiriant po 1 akademinę valandą per savaitę;
 13.3. Ansambliai gali būti tradicinės sudėties (sudaryti iš tos pačios rūšies instrumentų) arba netradicinės (sudaryti iš skirtingų rūšių instrumentų):

13.3.1. tradiciniai ansambliai;

- 13.3.2. kameriniai ansambliai (fortepijonas ir kiti styginiai arba pučiamieji instrumentai (smuikas, trimitas ir kt.), 2, 3, 4, 6 mokiniai.

14. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – ansamblio pojūčio ugdymas.	
Nuostata – įgyti muzikavimo ansamblyje patirties.	
Esminis gebėjimas – sukurti bendrą meninį rezultatą ansamblyje kartu su kitais atlikėjais.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Perteikti muzikos kūrinio nuotaiką.	1.1.1. Apibūdinti kūrinio charakterį, dinamiką.
1.2. Stilingai atlikti muzikos kūrinių.	1.2.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus.
1.3. Derinti savo veiksmus su kitų ansamblio dalyvių veiksmis.	1.3.1. Apibūdinti ir aptarti savo ir kitų atlikėjų interpretaciją.
2. Veiklos sritis – kūrinių interpretavimas ansamblyje.	
Nuostata – tobulinti muzikinio bendradarbiavimo gebėjimą.	
Esminis gebėjimas – išraiškingai interpretuoti ansamblinės muzikos kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Atlikti savo partiją ansamblyje.	2.1.1. Nusakyti kūrinio metrą, tempą; 2.1.2. paaiškinti atlikimo štrichus.
2.2. Raiškiai perteikti kūrinių emocijas.	2.2.1. Žinoti muzikos kalbos elementus.
2.3. Klausyti ir kontroliuoti savo bei kitų atlikimą.	2.3.1. Girdėti kitų ansamblio dalyvių partijas.
3. Veiklos sritis – muzikinė raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje.	
Esminis gebėjimas – atlikti parengtą ansamblio programą koncerte.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Scenoje atlikti ansamblio koncertinę programą.	3.1.1. Tinkamai elgtis scenoje; 3.1.2. kokybiškai atlikti savo partiją.
3.2. Dalyvauti muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Gebėti pristatyti ansamblio koncertinę veiklą.

15. Turinio apimtys (5-8 klasės (pagrindinio ugdymo pirmieji - ketvirtieji metai):

15.1. Ansambliško pojūčio ugdymas: mokinys, muzikuodamas įvairios sudėties ansambliuose, lavina ansamblinį pojūtį, ugdo bendruosius muzikavimo gebėjimus ir sceninę patirtį. Mokymosi procese ugdomas poreikis savarankiškam individualiam darbui, repetavimui grupėje, bendravimui ir bendradarbiavimui. Kūrinių ruošimo, mokymosi, gilinimosi į jį procese atkreipiamas dėmesys į bendrą meninį atlikimo vaizdą, kūrinio prasmės suvokimą. Ansamblyje grojantis atlikėjas turi mokėti ne tik savo partiją, bet ir girdėti partnerių partijas.

15.2. Kūrinių interpretavimas ansamblyje:

15.2.1. Muzikos kūrinių interpretavimas – nesudėtingų muzikos kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

15.2.2. atliekant kūrinius pagrindinis dėmesys skiriamas teksto skaitymo įgūdžiams, ritminės pulsacijos, intonavimo tikslumo lavinimui ir kūrinių interpretavimui ansamblyje;

15.2.3. per vienerius mokslo metus mokinys išmoksta 2-4 kūrinius. Ansamblio repertuarą sudaro originalūs ir aranžuoti, įvairių stilių ir žanrų kūriniai.

15.3. Atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje:

15.3.1. kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys. Mokinys, muzikuodamas įvairios sudėties ansambliuose, lavina ansamblinį pojūtį, ugdo bendruosius muzikavimo gebėjimus ir sceninę patirtį.

15.3.2. I ir II pusmečių pabaigoje vyksta kontrolinė pamoka / koncertas / festivalis / konkursas. Atliekamas 1 kūrinys, geriausiai atspindintis mokinio pažangą.

III SKYRIUS SOLFEDŽIO DALYKAS

16. Solfedžio dalyko (toliau – Solfedžio) paskirtis – sudaryti palankias sąlygas sistemiskai plėtoti mokinio prigimtinius bendruosius muzikinius gebėjimus, suteikti bendrųjų ir muzikinių kompetencijų.

17. Solfedžio tikslas – prigimtinių bendrųjų muzikinių gebėjimų: ritmo, dermės, intonavimo pojūčio, klausos, muzikinės atminties, muzikinio raštingumo lavinimas.

18. Solfedžio uždaviniai:

18.1. formuoti intonavimo įgūdžius;

18.2. lavinti metrinės pulsacijos bei ritmikos santykio pojūtį ir suvokimą;

18.3. išmokti pagrindinius muzikinio rašto elementus ir gebėti juos pritaikyti užrašant iš klausos žinomą ar savo sukurtą muzikos melodiją;

18.4. žadinti domėjimąsi muzika bei kitomis kultūros formomis, ugdant mokinių muzikinį skonį, skatinant mąstymą ir emocijas.

19. Solfedžio mokymuisi skiriamos 2 akademinės valandos per savaitę.

20. Solfedžio dalyko mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse nuo garso.	1.1.1. Sudaryti intervalus ir akordus dermėse, žinoti jų pavadinimus ir ypatumus; 1.1.2. Žinoti intervalų ir akordų sandarą; 1.1.3. Žinoti raidinių akordų pavadinimų sudarymo principus.
1.2. Tiksliai solfedžiuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	1.2.1. Žinoti dermių ypatumus ir skirtumus; 1.2.2. išlaikyti tempą.
1.3. Atliekant dvibalses melodijas girdėti kitą balsą.	1.3.1. Žinoti polifoninės ir harmoninės muzikos atlikimo ypatumus.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo, suprasti šio tikslumo svarbą muzikoje.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas

2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.1.1. Nustatyti ir išvardyti panaudotus metrus; 2.1.2. išlaikyti tempą; 2.1.3. žinoti pagrindines dirigavimo schemas.
2.2. Sukurti ir atlikti ritmo darinius sudėtiniuose ir kintamuosiuose metruose.	2.2.1. Užrašyti sukurtus ritminius darinius, naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. paaiškinti metroritminius elementus ir natų grupavimo principus.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomų muzikos tekstų savybes.	3.1.1. Nusakyti muzikos teksto metrą, tonaciją, dermę; 3.1.2. atpažinti, įvardyti ir užrašyti intervalus, akordus, harmoninius junginius.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudoti muzikos užrašymo ženklus ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. skirti dermės laipsnius ir apibūdinti melodinę liniją.

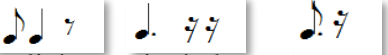
21. Turinio apimtys:

22. Apimtis – 2 pusmečiai, 2 pamokos per savaitę.

23. Mokymo proceso organizavimo metodika – darbas su grupe (6-10 vaikų).

5 klasė (Pagrindinio ugdymo pirmieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos: mažorinės ir minorinės iki 4 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Paralelių gamų sąvoka; 1.1.2. Intervalai: visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso $\uparrow\downarrow$: <i>pad4</i> ir <i>sum5</i> su sprendimu (natūraliame mažore bei harmoniniame minore); 1.1.3. Akordai: <i>T</i> , <i>S</i> , <i>D</i> ir apvertimai tonacijose. <i>D7</i> ir jo apvertimai su sprendimu tonacijose; 1.1.4. Kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz.: $T_5 - S_6 - T_{64} - D_7 - T$); 1.1.5. <i>T_5</i> , <i>D_6</i> , <i>D_{65}</i> , <i>T</i> .
1.2. Tiksliai solfedžuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse	1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, kompozitorių kūrinių ištraukų ir nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas (dermėse iki 4 ženklų), kanonai, ostinatinė melodija, sukurti melodiją duotam ritmui; 1.2.2. transponavimas iš lapo sekunda aukšty ir žemyn.

1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą.	1.3.1. Siekti harmoninės darnos atliekant dvibalses melodijas, išlaikant tempą, ritmą, dinamiką.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.1.1. Žinoti dviejų, trijų, keturių dalių metrus; 2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes: 2.1.3. atliekant vienbalses dvibalses melodijas, naudoti pagrindines dirigavimo schemas.
2.2. Sukurti ritminius darinius paprastuose ir sudėtinuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.2. gebėti sukurti melodijai ritminį pritarimą.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. vienbalsė melodija (2 sakiniai). Ritminis, intervalų ir akordų diktantas; 3.1.2. melodijos judėjimas <i>T, S, D</i> ar <i>D7</i> ir jų apvertimų garsais; 3.1.3. melodijos šuoliai: V-II; IV- I; II-IV; V-VII; IV- VII; IV-VII.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes; 3.2.2. melodijoje atpažinti išmoktų akordų intervalų melodinę liniją.
6 klasė (pagrindinio ugdymo antrieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos: mažorinės ir minorinės iki 5 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Laipsnių intonavimas. Melodija su chromatizmais, moduliacija bei nukrypimas į dominantės tonaciją; 1.1.2. intervalai: visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso ↑↓: <i>pad2</i> ir <i>sum7</i> , <i>pad4</i> ir <i>sum5</i> su sprendimu (harmoniniam mažore bei natūraliam minore);

	<p>1.1.3. akordai: <i>T, S, D</i> ir apvertimai tonacijose ir nuo garso. <i>D₇</i> ir jo apvertimai su sprendimu tonacijose, <i>VII_{sum5}</i>.</p> <p>1.1.4. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais (pvz. <i>T- D₅₆ -T- VII_{sum.5}-T</i>).</p>
1.2. Tiksliai solfedžuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	<p>1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, sutartinių, kompozitorių kūrinių ištraukų ir nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas (dermėse iki 5 ženklų);</p> <p>1.2.2. transponavimas iš lapo <i>sekunda</i> ir <i>tercija</i> aukštyn ir žemyn;</p> <p>1.2.3. diatoninės sekvencijos su žinomais ritminiais- intonaciniais elementais.</p>
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtinuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtinuose ir mišriuose metruose.	<p>2.1.1. Žinoti metrus: 2/2 ($\emptyset$), 3/2;</p> <p>2.1.2. atpažinti ir atlikti ritmines grupes:</p> <p>2.1.3. atliekant vienbalses, dvibalses melodijas, naudoti pagrindines ir sudėtines dirigavimo schemas.</p>
2.2. Sukurti ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuosiuose metruose.	<p>2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus;</p> <p>2.2.2. suvokti natų grupavimo principus.</p>
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	<p>3.1.1. Užrašyti melodiją naudojant išmokus ritminius-intonacinius elementus 3/8, 6/8 metruose;</p> <p>3.1.2. ritminis, intervalų ir akordų diktantas;</p> <p>3.1.3. melodijos judėjimas <i>T,S,D</i> ar <i>D₇</i> ir jų apvertimų garsais.</p>
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	<p>3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes;5</p> <p>3.2.2. melodijoje atpažinti išmoktų akordų intervalų melodinę slinktį;</p> <p>3.2.3. sukurti melodiją iš <i>T, S, D</i> laipsnių garsų, Pabaigti pradėtą melodiją.</p>
7 klasė (pagrindinio ugdymo tretieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojuant atliekamą muziką.	

Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	<p>1.1.1. Gamos – mažorinės ir minorinės iki 6 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, harmoninė, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Dermės-eolinė, dorinė, fryginė, joninė, lydinė, miksolydinė, pentatonika;</p> <p>1.1.2. muzikinė sąvoka – <i>kvintų ratas</i>;</p> <p>1.1.3. intervalai – visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso ↑↓. <i>pad2</i> ir <i>sum7</i>, <i>pad4</i> ir <i>sum5</i> su sprendimu (harmoniniam mažore bei natūraliam minore) tonacijoje ir nuo garso;</p> <p>1.1.4. akordai – T, S, D trigarsiai ir jų apv., D7 su apvertimais ir sprendimu, <i>VII7</i>, <i>VII sum5</i>, <i>II sum5</i> su sprendimu tonacijoje ir nuo garso;</p> <p>1.1.5. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais.</p>
1.2. Tiksliai solfedžuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	<p>1.2.1. Lietuvių liaudies dainų, sutartinių, kitų tautų liaudies dainų, kompozitorių kūrinių ištraukų solfedžiavimas (dermėse iki 6 ženklų bei kitose diatoninėse dermėse);</p> <p>1.2.2. nežinomo muzikinio teksto solfedžiavimas;</p> <p>1.2.3. sekvencijos su chromatizmais.</p>
1.3. Atliekant dvibalses melodijas, girdėti kitą balsą.	<p>1.3.1. Siekti harmoninės darnos atliekant dvibalses melodijas, išlaikant tempą, ritmą, dinamiką;</p> <p>1.3.2. analizuoti melodijas naudojant naujus muzikinės kalbos elementus, sąvokas.</p>
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	<p>2.1.1. Atpažinti ir atlikti sudėtingesnes ritmines grupes taktuose ir tarp taktų:</p> <p>2.1.2. atliekant vienbalses ir dvibalses melodijas, naudoti pagrindines ir sudėtinges dirigavimo schemas mišriuose ir kintamuosiuose metruose.</p>
2.2. Sukurti ritminius darinius sudėtinuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	<p>2.2.1. Gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus;</p> <p>2.2.2. suvokti natų grupavimo principus, mokėti paaiškinti, analizuoti natų grupavimo ypatumus.</p>
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	

Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Užrašyti melodiją naudojant išmokus ritminius-intonacinius elementus, chromatizmus (pereinamuosius ir pagalbinius). Mokėti paaiškinti jų užrašymo ypatumus; 3.1.2. ritminis, intervalų ir akordų diktantas (raštu ir žodžiu); 3.1.3. sukurti melodijas skirtingiems tempams; 3.1.4. sukurti melodiją, kurioje būtų charakteringieji intervalai.
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes kuriant melodijas; 3.2.2. melodijoje atpažinti išmoktų akordų intervalų melodinę slinktį; 3.2.3. vartoti muzikines sąvokas ir terminus analizuojant muzikinį tekstą.
8 klasė (Pagrindinio ugdymo ketvirtieji metai)	
1. Veiklos sritis – intonavimas.	
Nuostata – siekti tikslumo, intonuojant atliekamą muziką.	
Esminis gebėjimas – tiksliai intonuoti melodijas mažoro, minoro ir kitose diatoninėse dermėse.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Intonuoti gamas, intervalus bei akordus mažoro ir minoro dermėse ir nuo garso.	1.1.1. Gamos – mažorinės ir minorinės iki 7 ženklų (imtinai). Dur – natūrali, harmoninė, melodinė, moll – natūrali, harmoninė, melodinė. Diatoninės dermės; 1.1.2. intervalai – visi paprastieji tonacijoje ir nuo garso $\uparrow\downarrow$. <i>Pad. 2 ir sum. 7, pad 4 (IV, VI laipsnio) ir sum 5 (VII, II laipsnio) su sprendimu tonacijoje ir nuo garso. Sum 4, pad 5;</i> 1.1.3. akordai – <i>T, S, D trigarsiai ir jų apvertimai, D₇ su apvertimais ir sprendimu. VII₇, II₇. II ir VII laipsnių sum₅, pad₅;</i> 1.1.4. kadencijos ir harmoniniai junginiai su minėtais akordais.
1.2. Tiksliai solfedžuoti vienbalses ir dvibalses melodijas įvairiose dermėse.	1.2.1. Melodijos su chromatizmais ir moduliacijomis į pirmos eilės giminingumo tonacijas; 1.2.2. natų skaitymas ir transponavimas smuiko ir boso raktuose.
1.3. Atliekant dvibalses, tribalses melodijas, girdėti kitą balsą.	1.3.1. Siekti harmoninės darnos atliekant dvibalses polifonines ir homofonines melodijas, išlaikant epochos stiliaus ypatumus;

	1.3.2. charakterizuoti melodijas naudojant naujus muzikinės kalbos elementus, sąvokas; 1.3.3. melodijai sukurti antrą balsą; 1.3.4. duotam antram balsui sukurti pirmą.
2. Veiklos sritis – ritmavimas.	
Nuostata – siekti ritmavimo tikslumo.	
Esminis gebėjimas – atpažinti ir atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Tiksliai atlikti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.1.1. Atpažinti ir atlikti sudėtingesnes ritmines grupes taktuose ir tarp taktų; 2.1.2. atliekant vienbalses ir dvibalses melodijas, naudoti pagrindines ir sudėtines dirigavimo schemas mišriuose ir kintamuosiuose metruose.
2.2. Sukurti ritminius darinius sudėtiniuose, kintamuosiuose ir mišriuose metruose.	2.2.1. Gebėti sukurti ir atlikti ritminį pritarimą atliekamoms melodijoms; 2.2.2. gebėti sukurti ir užrašyti ritminius darinius naudojant žinomus muzikinius ženklus; 2.2.3. suvokti natų grupavimo principus, mokėti paaiškinti, analizuoti natų grupavimo ypatumus.
3. Veiklos sritis – muzikos teksto klausymasis, atpažinimas ir užrašymas.	
Nuostata – pritaikyti teorines muzikos žinias.	
Esminis gebėjimas – klausia atpažinti, apibūdinti ir užrašyti skambantį muzikinį tekstą.	
3.1. Klausia atpažinti ir užrašyti klausomą muzikos tekstą.	3.1.1. Skambant muzikos kūriniai išskirti ir užrašyti konkretaus instrumento partiją (smuiko, fleitos). Užrašyti melodiją naudojant išmokus ritminius - intonacinius elementus, chromatizmus (pereinamuosius ir pagalbinius). Mokėti paaiškinti jų užrašymo ypatumus; 3.1.2. ritminis, intervalų ir akordų diktantas (raštu ir žodžiu).
3.2. Atpažinti ir užrašyti girdėtą arba sukurtą melodiją.	3.2.1. Naudotis muzikos ženklais ir gebėti paaiškinti jų reikšmes kuriant melodijas; 3.2.2. melodijoje atpažinti išmoktų akordų intervalų melodinę slinktį; 3.2.3. vartoti muzikines sąvokas ir terminus analizuojant muzikinį tekstą.

24. Turinio apimtis:

24.1. intonavimas ir solfedžiavimas:

24.1.1. vienbalsių ir dvibalsių homofoninių arba polifoninių melodijų ir dainų solfedžiavimas;

24.1.2. trijų rūšių mažorinių ir minorinių gamų dainavimas, dermių laipsnių intonavimas;

24.1.3. natų skaitymas ir transponavimas smuiko ir boso raktuose;

24.1.4. harmoninių ir melodinių intervalų dainavimas dermėje ir nuo garso;

24.1.5. T, S, D, D7 akordų ir jų apvertimų, VII7, VII7^o. II7, padidintų ir sumažintų kvintakordų sudarymas ir dainavimas dermėje.

24.2. Ritmavimas:

24.2.1. sudėtingesnių ritminių darinių atpažinimas, atlikimas ir dirigavimas;

24.2.2. paprasti, sudėtiniai, mišrūs ir kintamieji metrai.

24.3. Muzikos tekstų atpažinimas ir užrašymas:

24.3.1. mažoras ir minoras (natūralus, harmoninis, melodinis), intervalai, akordų užrašymo būdai, pagrindinės funkcijos, T, S, D, D7 akordai ir jų apvertimai, padidinti ir sumažinti kvintakordai, vienbalsiai, dvibalsiai ritminiai ar melodiniai sakinio ar periodo trukmės diktantai;

24.3.2. melodinių ir ritminių frazių kūrimas ir užrašymas, panaudojant įprastus būdus bei informacines kompiuterines technologijas.

IV SKYRIUS MUZIKOS ISTORIJOS DALYKAS

25. Muzikos istorijos dalyko (toliau – Muzikos istorija) paskirtis – sudaryti palankias sąlygas ugdytiniui plėtoti kompetencijas, prigimtinius gebėjimus, lavinti muzikos kultūrinio ir meninio konteksto supratimą.

26. Muzikos istorijos tikslas – pažinti muzikinės kultūros ištakas ir raidą, stilistines ypatybes, žanrus, muzikos ir kitų menų sąveiką, kultūros epochas.

27. Muzikos istorijos uždaviniai:

27.1. formuoti muzikos kūrybinių klausymo, apibūdinimo ir vertinimo gebėjimus;

27.2. supažindinti su lietuvių muzikinės kultūros ištakomis ir raida;

27.3. supažindinti su Vakarų Europos muzikos stilistinėmis epochomis, žymiaisiais kompozitoriais;

27.4. supažindinti su kitų pasaulio šalių muzikine kultūra;

27.5. įgytas žinias pritaikyti muzikiniuose ir kultūriniuose renginiuose, projektuose.

28. Mokymuisi skiriama 1 akademinė valanda per savaitę.

29. Ugdymo principai:

29.1. aktualumo – siūlomų veiklų pasiūla skirta socialinėms, kultūrinėms, asmeninėms, edukacinėms, profesinėms ir kitoms kompetencijoms ugdyti;

29.2. ugdymo prieinamumo – sudaromos visos sąlygos vaiko kompetencijoms ugdytis per pasirinktą veiklą;

29.3. individualizavimo – ugdymas individualizuojamas pagal kiekvienam vaikui reikalingą kompetenciją, atsižvelgiant į jo asmenybę, galimybes, poreikius ir pasiekimus;

29.4. šiuolaikiškumo ir dermės – derinamos tradicijos ir ugdymo naujovės;

29.5. kūrybingumo ir iniciatyvumo – ugdomas mokinių kūrybinis mąstymas, atsakomybės už savo mokymąsi prisiėmimas.

30. Laukiamas ugdymo rezultatas:

30.1. profesines – muzikos istorijos dalyko žinios, gebėjimai ir įgūdžiai, estetinių muzikos ypatybių suvokimas, atpažinimas ir mokėjimas jomis pasinaudoti, įsisavinant muzikos kalbą;

30.2. kultūrinės – dalyvauti kultūriniame gyvenime, puoselėti ir plėtoti kultūrinį paveldą;

30.3. bendrąsias – mokėjimo mokytis, savarankiško mokymosi, komunikavimo, bendradarbiavimo, pažinimo, iniciatyvumo ir kūrybingumo, savistabos, saviraiškos ir kitos edukacinės, socialinės ir asmeninės kompetencijos.

6. Turinio apimtys:

Pagrindinės programos veiksenos	Ugdytinio gebėjimai	Ugdytinio žinios ir supratimas, įsisavinus programos modulį	Valandų skaičius per pusmetį
5 kl. I pusmetis Supažindinti su muzikos išraiškos priemonėmis, lietuvių liaudies muzika: liaudies dainų žanrais,	1. Gebės skirti lietuvių liaudies dainų žanrus, etnografinių sričių stilistines ypatybes.	1.1. Mokės nurodyti dainų skirtumus ir panašumus. 1.2. Iš klausos priskirs dainas konkrečiam	13-15 val.

instrumentine muzika, liaudies šokiais.	<p>2. Mokės pažinti lietuvių liaudies instrumentus.</p> <p>3. Gebės apibūdinti charakteringiausias lietuvių liaudies šokius.</p>	<p>etnografiniam kraštui ir žanrui.</p> <p>2.1. Iš klausos pažins pagrindinių lietuvių liaudies instrumentų tembrus.</p> <p>2.2. Žinos pagrindinių lietuvių liaudies instrumentų pavadinimus.</p> <p>3.1. Mokės atpažinti charakteringiausias lietuvių liaudies šokius.</p>	
<p>5 kl. II pusmetis</p> <p>Supažindinti su pagrindiniais muzikos žanrais, rūšimis ir formomis.</p>	<p>1. Gebės skirti vokalinę, instrumentinę, vokalinę-instrumentinę, sceninę muzikos rūšis.</p> <p>2. Žinos pagrindines muzikos žanrų grupes.</p> <p>3. Mokės muzikos formų klasifikaciją.</p>	<p>1.1. Mokės apibūdinti pagrindines muzikos rūšis.</p> <p>2.1. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs konkrečiai muzikos rūšiai ir žanrui</p> <p>2.2. Mokės pagrindinius muzikos žanrus</p> <p>3.1. Žinos pagrindines muzikos formas, jų klasifikaciją</p> <p>3.2. Iš klausos nustatys kūrinio formą.</p>	17-19 val.
<p>6 kl. I pusmetis</p> <p>Gilinti muzikos istorijos epochų žinias: viduramžių, renesanso ir baroko.</p> <p>Atskleisti operos atsiradimo istoriją, supažindinti su pagrindinėmis operos rūšimis ir numeriais.</p> <p>Supažindinti su J.S. Bacho kūryba.</p>	<p>1. Žinos pagrindinius viduramžių, renesanso, baroko epochų bruožus, žymiausias kūrėjus.</p> <p>2. Žinos operos atsiradimo istoriją ir pagrindines operos rūšis, muzikinius operos numerius.</p> <p>3. Mokės pagrindinius J. S. Bacho kūrybos etapus, žinos reikšmingiausias kompozitoriaus kūrinius.</p>	<p>1.1. Palygins kelias epochas, nurodydamas panašumus ir skirtumus.</p> <p>1.2. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs tam tikrai epochai</p> <p>2.1. Mokės išvardinti operos rūšis ir operos muzikinius numerius</p> <p>2.2. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs tam tikram operos numeriui</p> <p>3.1. Analizuos J. S. Bacho kūrybą istorinio fono kontekste</p> <p>3.2. Iš klausos pažins reikšmingiausias J. S.</p>	13-15 val.

		Bacho kūrinį, nustatys jų faktūrą, formą	
<p>6 kl. II pusmetis</p> <p>Gilinti muzikos istorijos epochų žinias: klasicizmo ir romantizmo.</p> <p>Atskleisti Vienos klasikų: J. Haidno, L. van Bethoveno ir V. A. Mocarto kūrybos vertingą indėlį muzikos istorijos vystymosi raidoje.</p> <p>Supažindinti su romantizmo epocha, jos pradininko F. Šuberto ir Roberto Šumano gyvenimu ir kūryba</p>	<p>1. Mokės pagrindinius klasicizmo ir romantizmo epochų bruožus.</p> <p>2. Žinos Vienos klasikų reikšmingiausių gyvenimo ir kūrybos faktus, svarbiausius kūrinius.</p> <p>3. Žinos svarbiausius Franco Šuberto, R. Šumano gyvenimo ir kūrybos faktus.</p>	<p>1.1. Palygins klasicizmo ir romantizmo epochas, nurodydamas panašumus ir skirtumus.</p> <p>2.1. Apibūdins Vienos klasikų pagrindinius kūrybos bruožus: panašumus ir skirtumus</p> <p>2.2. Išklausęs J. Haidno, V. A. Mocarto, L. van Bethoveno kūrinių, naudodamasis muzikiniu žodynu, apibūdins sukeltą įspūdį.</p> <p>3.1. Mokės apibūdinti Šuberto ir Šumano kūrybą romantizmo epochos kontekste</p> <p>3.2. Išskirs labiausiai patikusį kūrinių, paaiškins kodėl</p>	17-19 val.
<p>7 kl. I pusmetis</p> <p>Supažindinti su Europos šalių nacionalinių mokyklų atstovais ir jų kūryba: Italija: Palestrina, Vivaldi, Verdi, Pučini Vokietija: Hendelis, Bramsas, Vagneris, R. Štrausas Austrija: J. Štrausas, Maleris, Naujoji Vienos mokykla Prancūzija: Berliozas, Bize, Guno, Debiusi, Ravelis</p>	<p>1. Pažins Italijos, Vokietijos, Austrijos, Prancūzijos žymiausių kompozitorius ir jų svarbiausius kūrinius.</p> <p>2. Palygins skirtingų Europos valstybių kompozitorius kūrinius.</p>	<p>1.1. Žinos kiekvienos šalies kompozitorius kūrybos stilistines ypatybes.</p> <p>1.1. Iš klausos priskirs kūrinių fragmentą konkrečiam kraštui ar kompozitoriui.</p> <p>2.1. Paaiškins, kuo kūriniai panašūs ir kuo skiriasi (stilius, nuotaika, atlikėjų sudėtis ir pan.).</p> <p>2.2. Išskirs labiausiai patikusį kūrinių, paaiškins, kodėl.</p>	13-15 val.

<p>7 kl. II pusmetis</p> <p>Supažindinti su Europos šalių nacionalinių mokyklų atstovais ir jų kūryba:</p> <p>Anglija: Piorselas, Britenas;</p> <p>Lenkija: Šopenas</p> <p>Vengrija: Listas</p> <p>Čekija: Smetana, Dvoržakas</p> <p>Rusija: Glinka, Musorgskis, Čaikovskis, Rachmaninovas</p> <p>Norvegija: Grygas</p> <p>Ispanija: Albenisas, de Falja</p> <p>Gilinti žinias džiazos muzikos istorijos: džiazos žanrų, žymiausių atlikėjų ir t.t. srityje, pagrindu imant JAV muzikinę kultūrą.</p>	<p>1. Pažins Anglijos, Lenkijos, Vengrijos, Čekijos, Rusijos, Norvegijos, Ispanijos žymiausius kompozitorius ir svarbiausius jų kūrinius.</p> <p>2. Mokės palyginti šių Europos valstybių kompozitorių kūrinius tautiškumo kontekste.</p> <p>3. Žinos džiazos muzikos atsiradimo istoriją, džiazos žanrų ir kryptių įvairovę, žymiausius atlikėjus</p>	<p>1.1. Žinos kiekvienos šalies kompozitorių kūrybos stilistines ypatybes</p> <p>1.1. Iš klausos priskirs kūrinio fragmentą konkrečiam kraštui ar kompozitoriui.</p> <p>2.1. Paaiškins, kuo kūriniai panašūs ir kuo skiriasi (stilius, nuotaika, atlikėjų sudėtis ir pan.)</p> <p>2.2. Išskirs labiausiai patikusį kūrinį, paaiškins, kodėl.</p> <p>3.1. Iš klausos skirs džiazos muzikos kūrinius tarp kitų muzikos stilių kūrinių</p> <p>3.2. Skirs, kuriam džiazos žanrui priskiriamas klausomas kūrinys</p>	17-19 val.
<p>8 kl. I pusmetis</p> <p>Atskleisti lietuvių kompozitorių indėlį į lietuvių muzikos lobyną, supažindinti su J. Naujalio, Č. Sasnausko, M. Petrausko, M. K. Čiurlionio, J. Gruodžio, S. Šimkaus, Tallat- Kelpšos, B. Dvariono, S. Vainiūno, J. Juzeliūno, E. Balsio gyvenimu ir kūryba.</p> <p>Suteikti žinių apie lietuvių moderniąją muziką ir jos kūrėjus.</p>	<p>1. Žinos žymiausių lietuvių kompozitorių indėlį į lietuvių muzikos lobyną, šių kompozitorių vietą visuomeniniame kultūriniame gyvenime.</p> <p>2. Orientuosius lietuvių moderniosios muzikos stilių įvairovėje, žinos žymiausius kūrėjus</p>	<p>1.1. Mokės apibūdinti kiekvieno lietuvių kompozitoriaus indėlį visuomeniniame kultūriniame gyvenime.</p> <p>1.2. Žinos reikšmingiausius lietuvių kompozitorių kūrinius.</p> <p>1.3. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs konkretaus kompozitoriaus kūrybai.</p> <p>2.1. Žinos šiuolaikinių lietuvių kompozitorių kūrybos stilius.</p> <p>2.2. Iš klausos kūrinio fragmentą priskirs tam tikram kūrybos stiliui.</p>	13-15 val.

<p>8 kl. II pusmetis.</p> <p>Apibendrintai apžvelgti viduramžių, renesanso, baroko, klasicizmo, romantizmo epochas.</p> <p>Suteikti žinių apie XX a. muzikos krypčių ir stilių įvairovę.</p> <p>Apžvelgti instrumentinius, kamerinius, simfoninius, vokaličius-instrumentinius, teatrinius žanrus istorinio proceso kontekste.</p>	<p>1. Žinos pagrindines viduramžių, renesanso, baroko, klasicizmo, romantizmo epochų muzikos išraiškos ir atlikimo priemones, žanrus ir formas.</p> <p>2. Mokės pagrindines XX a. muzikos kryptis.</p> <p>3. Žinos pagrindines instrumentinių, kamerinių, simfoninių, vokaličius-instrumentinių, teatrinių žanrų ypatybes, svarbiausius šių žanrų kūrėjus.</p>	<p>1.1. Mokės nusakyti kiekvienos epochos pagrindinių išraiškos priemonių ypatybes.</p> <p>1.2. Žinos žymiausias šių epochų kompozitorius bei svarbiausius jų kūrinius.</p> <p>1.3. Iš klausos skirs reikšmingiausias šių epochų kompozitorių kūrinius.</p> <p>2.1. Žinos pagrindinių XX a. muzikos krypčių bruožus</p> <p>2.2. Gebės kritiškai vertinti šių muzikos krypčių kūrinių stiliškumą, muzikos išraiškos priemonių įvairovę.</p> <p>3.1. Mokės atskleisti šių žanrų panašumus ir skirtumus įvairių šalių kompozitorių kūryboje</p> <p>3.2. Mokės pateikti instrumentinių, kamerinių, simfoninių, vokaličius-instrumentinių, teatrinių žanrų kūrinių pavyzdžių muzikos istorijos epochų kontekste</p>	17-19 val.
<p>8 kl. II pusmetis</p> <p>Apibendrintai apžvelgti viduramžių, renesanso, baroko, klasicizmo, romantizmo epochas.</p> <p>Suteikti žinių apie XX a. muzikos krypčių ir stilių įvairovę.</p> <p>Apžvelgti instrumentinius, kamerinius, simfoninius, vokaličius-</p>	<p>1. Žinos pagrindines viduramžių, renesanso, baroko, klasicizmo, romantizmo epochų muzikos išraiškos ir atlikimo priemones, žanrus ir formas.</p>	<p>1.1. Mokės nusakyti kiekvienos epochos pagrindinių išraiškos priemonių ypatybes</p> <p>1.2. Žinos žymiausias šių epochų kompozitorius bei svarbiausius jų kūrinius.</p> <p>1.3. Iš klausos skirs reikšmingiausias šių epochų kompozitorių kūrinius.</p> <p>2.1. Žinos pagrindinių XX a. muzikos krypčių bruožus</p>	17-19 val.

instrumentinius, teatrinius žanrus istorinio proceso kontekste.	2. Mokės pagrindines XX a. muzikos kryptis. 3. Žinos pagrindines instrumentinių, kamerinių, simfoninių, vokalinių-instrumentinių, teatrinių žanrų ypatybes, svarbiausius šių žanrų kūrėjus	2.2. Gebės kritiškai vertinti šių muzikos krypčių kūrinių stilistiką, muzikos išraiškos priemonių įvairovę. 3.1. Mokės atskleisti šių žanrų panašumus ir skirtumus įvairių šalių kompozitorių kūryboje. 3.2. Mokės pateikti instrumentinių, kamerinių, simfoninių, vokalinių-instrumentinių, teatrinių žanrų kūrinių pavyzdžių muzikos istorijos epochų kontekste.	
---	---	--	--

V SKYRIUS CHORAS

31. Choro dalyko (toliau – Choras) paskirtis – ugdyti bendruosius muzikavimo gebėjimus ir užtikrinti visapusišką muzikinį ugdymą ir suteikti vokalinio muzikavimo patirtį.

32. Choro tikslas – tobulinti vokalinius gebėjimus, padėti mokiniams įgyti chorinio dainavimo žinių ir įgūdžių; ugdyti asmeninę bei kolektyvinę sceninę kultūrą.

33. Choro uždaviniai:

33.1. sudaryti galimybes instrumentinį muzikavimą pasirinkusiems mokiniams lavinti vokalinio muzikavimo gebėjimus;

33.2. pažinti chorinių kūrinių repertuarą ir formuoti chorinio dainavimo įgūdžius;

33.3. ugdyti mokinių artistišumą ir ansamblio pojūtį, kausti sceninės kultūros patirtį;

33.4. skatinti mokinius kūrybiškai pritaikyti kitų dalykų pamokose įgytas žinias ir gebėjimus.

34. Veiklos sritys:

34.1. chorinio dainavimo įgūdžių formavimas;

34.2. chorinių kūrinių interpretavimas;

34.3. atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.

35. Choro mokymosi trukmė – nuo 1 iki 4 metų.

36. Choro dalyko mokymosi organizavimas:

36.1. mokomasi 2-2,5 val. per savaitę; 1 balso ir 1-1,5 jungtinė pamoka;

36.2. parenkant repertuarą atsižvelgiama į mokinių amžiaus ir balso ypatumus, rajoninių bei respublikinių renginių programas;

36.3. plėtojami sceninės kultūros meninio interpretavimo, kūrybiškumo įgūdžiai, aktyviai dalyvaujant muzikinėje veikloje;

36.4. numatomos koncertmeisterio valandos (1-1,5 val. jungtinei repetacijai).

37. Mokinių pasiekimai:

1. Veiklos sritis – chorinio dainavimo įgūdžių formavimas.
--

Nuostata – įgyti vokalinio muzikavimo patirties.
--

Esminis gebėjimas – atlikti jaunių choro repertuaro kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
1.1. Formuoti taisyklingą kvėpavimą ir tobulinti vokalinius įgūdžius.	1.1.1. Pademonstruoti taisyklingo kvėpavimo ir garso formavimo ypatumus ir garso išgavimo būdus; 1.1.2. pademonstruoti unisoninio bei daugiabalsio dainavimo gebėjimus.
1.2. Dainuojant taisyklingai atlikti muzikos kalbos elementus.	1.2.1. Atpažinti ir nusakyti muzikos kalbos elementus ir išraiškos priemones; 1.2.2. kokybiškai dainuoti savo balso partiją.
2. Veiklos sritis - chorinių kūrinių interpretavimas.	
Nuostata – atskleisti chorinio kūrinio interpretacinį sumanymą.	
Esminis gebėjimas – išraiškiai interpretuoti jaunių choro repertuaro kūrinius.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
2.1. Stilingai atlikti chorinės muzikos kūrinių.	2.1.1. Apibūdinti kūrinio tematiką, stiliaus ir žanro ypatumus; 2.1.2. pasirinkti dainavimo stilių, atitinkantį kūrinio žanrą bei tematiką.
2.2. Perteikti muzikos kūrinio charakterį.	2.2.1. Apibūdinti kūrinio nuotaiką ir dinamiką; 2.2.2. tinkamai ir emocionaliai interpretuoti kūrinius.
3. Veiklos sritis - atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje.	
Nuostata – dalyvauti koncertinėje veikloje.	
Esminis gebėjimas – parengti koncertinę programą.	
Gebėjimai	Žinios ir supratimas
3.1. Kultūringai elgtis scenoje.	3.1.1. Suvokti atlikėjo sceninio elgesio taisykles.
3.2. Dalyvauti mokyklos, rajono, respublikos muzikiniuose renginiuose.	3.2.1. Koncertuoti mokykloje, rajone; 3.2.2. žinoti sceninės kultūros reikalavimus.
3.3. Pritaikyti dainavimo įgūdžius kitose srityse.	3.3.1. Nurodyti, kurioms pamokoms pasiruošti padeda dainavimas; 3.3.2. dalyvauti edukacijose, išvykose, šeimos bei bendruomenės renginiuose.

38. Choro turinio apimtis:

38.1. chorinio dainavimo įgūdžių formavimas – dainavimo technikos lavinimo pratybos;

38.2. chorinių kūrinių interpretavimas – nesudėtingų chorinių kūrinių formų pagrindinių sintaksinių elementų, nuotaikos, dinaminio plano apibūdinimas ir atlikimas;

38.3. muzikos atlikėjo raiška socialinėje kultūrinėje aplinkoje – chorinių kūrinių viešas atlikimas ir įsivertinimas, sceninės patirties pradmenys.

5 – 8 klasės		
Reikalavimai:		
Kvėpavimas: taisyklingo kvėpavimo ugdymas, tikslingi	Dainavimas: tikslaus, raiškaus, artikuliuoto dainavimo įgūdžių lavinimas, siekiant minkšto, laisvo, neforsuoto dainavimo, intonavimo tikslumo;	Kūno kalba, judesys: taisyklinga laikysena stovint, sėdint; kūno centro pajauta, kūno ir veido išraiškumas;

kvėpavimo pratimai; garso parėmimas kvėpavimu.	skaitymo iš lapo gebėjimų ugdymas; dvibalsiai-tribalsiai pratimai ir dainos; aktyvios vidinės klausos bei harmoninės klausos ugdymas; frazavimo supratimas ir atlikimas; balso diapazono plėtimas; dainavimas a cappella bei su pritarimu, įvairaus stiliaus chorinių kūrinių interpretavimas.	sceninės laikysenos tobulinimas, kūno laisvumas; sceninis judesys, sceninės išraiškos perteikimas judesiu.
Teoriniai reikalavimai: skaityti natas iš lapo; skaityti chorinę partitūrą; orientuotis ritminių elementų ir tempų įvairovėje, dermėje (mažoras-minoras); dinaminio plano, muzikos charakterio, žanro apibūdinimas; improvizacinių įgūdžių ugdymas.		
Chorinių kūrinių skaičius per mokslo metus: 6-8 kvėpavimo bei vokaliniai pratimai; 8-10 skirtingos stilistikos liaudies bei šiuolaikinių kompozitorių dainos.		
Įgytų gebėjimų patikrinimo (vertinimo) formos: dainų partijų atsiskaitymas klasėje dalyko mokytojui I-II pusmečių eigoje; dainų koncertas mokyklos bendruomenei II pusmečio pabaigoje; vertinimas I ir II pusmečių pabaigoje – kriterinis (10 balų sistema).		
Ugdymo metodika: balso savybių, muzikinių duomenų įvertinimas; dainų tekstų, stiliaus analizė; sudėtingesnių intonacinių motyvų bei ritminių frazių klausymas, atkartojimas; žinios apie chorinių kūrinių autorius, chorinio repertuaro klausymas ir analizė; priminimas apie balso tausojimą ir higieną; dalyvavimas koncertinėje veikloje.		